

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE

z dne 9. junija 2010

o državni pomoči C 1/09 (prej NN 69/08) Madžarske za družbo MOL Nyrt.

(notificirano pod dokumentarno številko C(2010) 3553)

(Besedilo v madžarskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2011/88/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

ob upoštevanju odločitve Komisije o začetku postopka iz člena 108(2) Pogodbe⁽¹⁾ v zvezi s pomočjo št. C 1/09 (ex NN 69/08)⁽²⁾,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi določbami, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

- (1) Komisija je 13. januarja 2009 po pritožbi, prejeti 14. novembra 2007, začela formalni postopek preiskave o ukrepih Madžarske, ki je domnevno pomenila državno pomoč prednost družbi Madžarska nafta in plin d.d. (*Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.*; v nadaljnjem besedilu: MOL).
- (2) Madžarska je pripombe v zvezi z odločitvijo Komisije o začetku postopka predložila 8. aprila 2009.

⁽¹⁾ Člena 87 in 88 Pogodbe ES sta s 1. decembrom 2009 postala člena 107 in 108 PDEU; oba sklopa določb sta vsebinsko enaka. V tem sklepu je treba sklicevanja na člena 107 in 108 PDEU razumeti kot sklicevanja na člena 87 in 88 Pogodbe ES, kadar je to primerno.

⁽²⁾ Odločba Komisije 2009/C 74/05 (UL L 74, 28.3.2009, str. 63).

(3) Odločitev o začetku postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽³⁾ 28. marca 2009. Komisija je prejela pripombe dveh zainteresiranih strani: družbe MOL in madžarskega rudarskega združenja (*Magyar Bányászati Szövetség*) 27. aprila 2009.

(4) Komisija je pripombe Madžarski posredovala v dopisu z dne 2. junija 2009. Madžarska je v dopisu z dne 3. julija 2009 poročala, da v zvezi z ugotovitvami zainteresiranih strani nima pripomb.

(5) Komisija je od madžarskih organov 21. septembra 2009 in 12. januarja 2010 zahtevala dodatne informacije, pri čemer je Madžarska odgovorila z dopisoma z dne 19. oktobra 2009 in 9. februarja 2010.

II. UPRAVIČENKA

- (6) Družba MOL je integrirana naftna in plinska družba s sedežem v Budimpešti na Madžarskem. Glavne dejavnosti družbe MOL na madžarskem trgu vključujejo: raziskovanje in črpanje surove nafte in zemeljskega plina; proizvodnjo plinskih izdelkov; rafiniranje, prevoz, skladiščenje in distribucijo izdelkov iz surove nafte s prodajo na drobno in debelo; prenos zemeljskega plina ter proizvodnjo in prodajo olefinov in poliolefinov. Poleg tega družba MOL Group (katere del je družba MOL) vključuje tudi več drugih madžarskih in tujih podružnic⁽⁴⁾.
- (7) Na Madžarskem in Slovaškem je MOL Group v svojih glavnih dejavnostih vodilna družba na trgu. Leta 2008 so bili čisti prihodki od prodaje družb MOL in MOL Group približno 6,8 milijarde EUR in 13 milijard EUR⁽⁵⁾. Istega leta je bil dobiček iz poslovanja približno 400 milijonov EUR in 732 milijonov EUR.

⁽³⁾ Glej opombo 2.

⁽⁴⁾ Na primer, družbe TVK (ena od vodilnih kemičnih družb na Madžarskem), Slovnaft (slovaška naftna družba) in Roth (avstrijska družba za prodajo na drobno in debelo). Skupina je v strateškem partnerstvu s hrvaško družbo INA.

⁽⁵⁾ http://www.molgroup.hu/en/investors/financial_reports/

III. OPIS UKREPA

Zakon o rudarstvu

(8) Splošna pravila, ki urejajo rudarske dejavnosti na Madžarskem, so določena v Zakonu o rudarstvu iz leta 1993 ⁽⁶⁾, v katerem so urejene tudi rudarske dejavnosti (iskanje, raziskovanje in črpanje), ki vključujejo ogljikovodike (tj. surova nafta in zemeljski plin).

(9) Zakon o rudarstvu razlikuje med rudarskimi dejavnostmi, ki se izvajajo na podlagi dveh različnih pravnih instrumentov: (i) koncesije ⁽⁷⁾ in (ii) podelitve ⁽⁸⁾.

— V primeru koncesije minister, pristojen za rudarstvo (v nadaljnjem besedilu: pristojni minister) sklene pogodbo ⁽⁹⁾ z izbranim ponudnikom na podlagi javnega razpisa ⁽¹⁰⁾ za izkoriščanje „zaprtega območja“.

— To se razlikuje od „odprtih območij“ ⁽¹¹⁾, pri katerih velja, da organ za rudarstvo podelitve rudarskih pravic ne more zavrniti, če prosilec izpolnjuje pogoje, določene z zakonom ⁽¹²⁾.

(10) V skladu z opredelitvijo iz Zakona o rudarstvu ⁽¹³⁾ so zaprta območja rezervirana za rudarske dejavnosti na podlagi koncesije. Zato se vsako območje, ki ni zaprto, šteje za odprto območje. V skladu z obrazložitvijo Madžarske je bil prvotni namen razvrstitev vseh polj kot zaprtih območij, namenjenih koncesiji. Odprta območja, ki naj bi bila manj bogata z rudninami, bi bila izjema. V takih primerih so se polja obravnavala kot manj vredna in ponudbe na javnem razpisu niso bile pričakovane.

(11) Zakon o rudarstvu določa tudi, da velja za črpanje mineralnih virov rudarska pristojbina, ki se plača državi, pri čemer je znesek enak deležu vrednosti načrpanih rudnin ⁽¹⁴⁾. Rudarska pristojbina se razlikuje glede na veljavni režim.

— V primeru koncesij se znesek rudarske pristojbine določi v koncesijski pogodbi ⁽¹⁵⁾.

— Za mineralne vire, črpane v skladu s podelitvijo, je pristojbina urejena z Zakonom o rudarstvu ⁽¹⁶⁾. Do januarja 2008 je rudarska pristojbina za črpanje ogljikovodikov v skladu s podelitvijo znašala 12 % za polja, ki so začela obratovati s 1. januarjem 1998, in J % za polja, ki so začela obratovati pred 1. januarjem 1998 ⁽¹⁷⁾. Faktor „J“ se je izračunal po formuli, ki temelji na cenah plina v preteklosti, načrpanih količinah in vrednosti; njegova najnižja vrednost je bila določena na 12 %.

Oddelek 26/A(5) Zakona o rudarstvu

(12) Oddelek 26/A(5) Zakona o rudarstvu določa, da se rudarska pravica prekliche, če rudarska družba, ki uporablja režim podelitev, ne začne s črpanjem v petih letih od datuma podelitve pravice organa za rudarstvo ⁽¹⁸⁾.

(13) Ta oddelek predvideva možnost podaljšanja tega roka na podlagi pogodbe med pristojnim ministrom in rudarsko družbo ⁽¹⁹⁾. Oddelek navaja tri različne pristojbine, ki jih je treba plačati v primeru odobritve podaljšanja rudarske pravice:

(a) prvič, pristojbino za podaljšanje je treba plačati za neaktivna polja, dokler se dejavnost ne začne dejansko izvajati; ta pristojbina je največ 1,2-kratna vrednost prvotne rudarske pristojbine, izračunane na podlagi predpisane hipotetične količine rudnin, saj jo je treba plačati v času, ko se na polju črpanje dejansko še ni izvajalo;

⁽¹⁶⁾ Oddelek 20(2)–(7) Zakona.

⁽¹⁷⁾ Za druge vrste rudnin, kot so trdni minerali, so bile določene druge pristojbine.

⁽¹⁸⁾ Oddelek 26/A(5) Zakona o rudarstvu določa: „rudarska družba mora začeti s proizvodnjo [...] v petih letih od vzpostavitve rudnega polja. Rudarska družba lahko pri organu za rudarstvo vložijo prošnjo za enkratno podaljšanje roka do pet let. Rudarska družba plača takso, če se podaljšanje odobri. Količina mineralnih surovin, ki ustreza znesku takse in deležu rudarske pristojbine, ki ju je treba plačati glede na vrednost, se določi s pogodbo, sklenjeno med ministrom in rudarsko družbo po višji stopnji, kot je delež, ki je veljal v času uporabe, vendar ne več kot po 1,2-kratni prvotni stopnji. Organ za rudarstvo odloči o podaljšanju roka. Odločitev navaja znesek obveznosti plačila, določenega v pogodbi. Rudarski družbi se lahko podaljšanje roka odobri za več kot dve rudni polji hkrati, če zajema uporaba višje rudarske pristojbine za rudna polja, za katera je bil rok podaljšan, vsa rudna nahajališča rudarske družbe iz pogodbe za vsaj pet let. Če se vložijo zahtevek za podaljšanje roka več kot petim rudnim poljem, se lahko poleg rudarske pristojbine, zvišane v skladu s pogodbo med ministrom in rudarsko družbo, uvede enotno plačilo, ki ustreza 20 % zneska, plačanega v skladu z višjo rudarsko pristojbino.“

⁽¹⁹⁾ Glej opombo 18.

⁽⁶⁾ 1993. évi XLVIII. Törvény a bányászatról (Zakon o rudarstvu št. XLVIII iz leta 1993).

⁽⁷⁾ Oddelek 8 Zakona.

⁽⁸⁾ Oddelek 5 Zakona.

⁽⁹⁾ Oddelek 12 Zakona.

⁽¹⁰⁾ Oddelek 10 Zakona.

⁽¹¹⁾ Oddelek 5(1)(a) Zakona.

⁽¹²⁾ Oddelek 5(4) Zakona.

⁽¹³⁾ Oddelek 9 Zakona.

⁽¹⁴⁾ Oddelek 20(1) Zakona.

⁽¹⁵⁾ Oddelek 20(11) Zakona.

- (b) drugič, če zadeva podaljšanje več kot dve polji, se mora stopnja pristojbine za podaljšanje (višja rudarska pristojbina) uporabiti za vsa rudna polja družbe;
- (c) tretjič, če zadeva podaljšanje več kot pet polj, se lahko dodatno zaračuna enkratni znesek ⁽²⁰⁾.

Pogodba o podaljšanju med družbo MOL in Madžarsko

(14) Družba MOL je 19. septembra 2005 zaprosila za podaljšanje rudarske pravice za 12 polj z ogljikovodikom, ki jo je pred tem pridobila na podlagi podelitve, črpanja na poljih pa ni začela izvajati v določenem roku. Družba MOL in minister sta 22. decembra 2005 sklenila pogodbo o podaljšanju v skladu z oddelkom 26/A(5) Zakona o rudarstvu v zvezi z naslednjim.

- (a) Pristojbina za podaljšanje: na podlagi zahtevka je bilo za pet let podaljšanih 12 dovoljenj za rudarjenje (to pomeni, da bi družba MOL imela dodatnih pet let za začetek črpanja na teh poljih). Pristojbina za podaljšanje je bila določena za vsako od petih let obdobja podaljšanja z uporabo 12-odstotne rudarske pristojbine, ki je takrat veljala, in množitelja („c“) med 1,020 in 1,050, pri čemer so pristojbine za podaljšanje navedene v preglednici 1 spodaj ⁽²¹⁾. Pristojbina za podaljšanje je bila določena za pet let obdobja podaljšanja. Če so polja dejansko že obratovala, se je morala predpisana pristojbina uporabiti za preostanek 15-letnega obdobja kot rudarska pristojbina za polja, ki jih podaljšanje zajema ⁽²²⁾.

Preglednica 1

Pristojbine, določene s pogodbo o podaljšanju

Leto	Prvotna pristojbina x c	Pristojbina za podaljšanje za neaktivna polja/višja pristojbina, ki velja za vsa polja
1	12 % 1050	12,6 %
2	12 % 1038	12,456 %
3	12 % 1025	12,3 %
4	12 % 1020	12,24 %
5	12 % 1020	12,24 %
6-15	12 % 1020	12,24 %

- (b) Razširitev uporabe višje pristojbine na vsa rudna polja: ker se je podaljšanje rudarske pravice zahtevalo za več kot dve polji, se mora višja pristojbina (ki je

enaka pristojbini za podaljšanje, kot je prikazano v preglednici 1) uporabljati naslednjih 15 let, tj. do leta 2020, za vsa polja družbe MOL v skladu s podelitvijo, ki so začela obratovati po 1. januarju 1998. Kar zadeva polja, ki so začela obratovati pred 1. januarjem 1998, se uporablja faktor „j“, pomnožen s „c“ ⁽²³⁾.

- (c) Fiksna rudarska pristojbina: strani sta se izrecno strinjali, da bi predpisana rudarska pristojbina veljala tudi v celotnem obdobju veljavnosti pogodbe (tj. do konca leta 2020), ne glede na kakršne koli spremembe Zakona o rudarstvu ⁽²⁴⁾.

- (d) Enkratno plačilo: ker se je podaljšanje rudarske pravice zahtevalo za več kot pet polj, se je s pogodbo ⁽²⁵⁾ določilo enkratno plačilo 20 milijard HUF ⁽²⁶⁾.

- (e) Klavzula o prenehanju pogodbe: pogodba določa, da je ni mogoče spremeniti enostransko (pač pa le, če se strinjata obe stranki). Pogodbo lahko prekine ena od strank le v primeru spremembe lastništva družbe MOL (najmanj 25 % delnic).

- (15) Organ za rudarstvo je na podlagi odločbe z dne 23. decembra 2005 družbi MOL podaljšal rudarske pravice za zahtevanih 12 polj in razširil uporabo višje pristojbine na vsa polja družbe.

Spremembe Zakona o rudarstvu v zvezi z rudarsko pristojbino za rudarske pravice, dodeljene s podelitvijo

- (16) S spremembo ⁽²⁷⁾ Zakona o rudarstvu, ki je začela veljati 8. januarja 2008 ⁽²⁸⁾ (v nadaljnjem besedilu: sprememba 2008), se je rudarska pristojbina bistveno povišala za nekatere kategorije ogljikovodikov. Ta sprememba ni vplivala na rudarsko pristojbino drugih vrst rudnin.

⁽²³⁾ Točka 4 pogodbe o podaljšanju.

⁽²⁴⁾ Točka 9 pogodbe o podaljšanju določa, da vsi faktorji, ki določajo stopnjo rudarske pristojbine, ostanejo enaki za celotno obdobje veljavnosti pogodbe.

⁽²⁵⁾ Točka 6 pogodbe o podaljšanju.

⁽²⁶⁾ Približno 76 milijonov EUR po menjalnem tečaju ECB EUR/HUF z dne 16. aprila 2010. Po tem sklepu je treba vse preračune opraviti po tej stopnji.

⁽²⁷⁾ Na to spremembo se je v odločitvi o začetku postopka sklicevalo kot na „spremembo 2008“. Madžarski organi so v svoji predložitvi poudarili, da je to spremembo leta 2007 odobrila Parlament. Zaradi skladnosti z odločitvijo o začetku postopka bo za spremembo Zakona o rudarstvu, ki je začela veljati 8. januarja 2008, še naprej veljal izraz „sprememba 2008“. Enako bo za spremembo, ki je začela veljati 23. januarja 2009, veljal izraz „sprememba 2009“.

⁽²⁸⁾ Zakon št. CXXIII iz leta 2007.

⁽²⁰⁾ Največ 20 % zneska, ki temelji na višji rudarski pristojbini.

⁽²¹⁾ Točka 1 pogodbe o podaljšanju.

⁽²²⁾ Točka 3 pogodbe o podaljšanju.

Oddelek 5 spremenjenega Zakona določa različne rudarske pristojbine, ki so odvisne od: (i) datuma, na katerega je začelo obratovati rudno polje; (ii) količine načrpanih ogljikovodikov in (iii) takratne cene surove nafte.

- Za polja, ki so se začela izkoriščati med 1. januarjem 1998 in 1. januarjem 2008, je bila določena 30-odstotna rudarska pristojbina.
- Za polja, ki so začela obratovati po 1. januarju 2008, veljajo različne stopnje (12 %, 20 % ali 30 %), odvisno od količine načrpanih ogljikovodikov.
- Za rudnine, ki so se začele izkoriščati pred 1. januarjem 1998, se uporabi faktor „J“, pri čemer je najnižja vrednost določena na 30 %.

Poleg tega velja za vse te stopnje dodatna dajatev, ki je odvisna od cene surove nafte: + 3 %, če je cena surove nafte nad 80 USD/sodček, ali + 6 %, če je cena nad 90 USD/sodček (v nadaljnjem besedilu: klavzula Brent).

Posebne stopnje veljajo na primer za težke pogoje črpanja (12 %) in velik delež inertnega plina (8 %).

- (17) Te stopnje za rudarjenje so veljale med 8. januarjem 2008 in 23. januarjem 2009 ter so se uporabljale v vseh rudarskih družbah, ki so delovale na rudnih nahajališčih v skladu s podelitvijo, vključno z družbami, ki so podelitev prejele pred januarjem 2008, od začetka veljavnosti sprememb Zakona o rudarstvu. Nova sprememba Zakona o rudarstvu je začela veljati 23. januarja 2009 (po odločitvi Komisije o začetku formalnega postopka preiskave), na podlagi katere se je rudarska pristojbina za polja, ki so se začela izkoriščati med 1. januarjem 1998 in 1. januarjem 2008, znižala nazaj na 12 % (pri čemer se je ohranila „klavzula Brent“) (29). Veljavna rudarska pristojbina za druge vrste polj je ostala enaka, kot je določena v Zakonu o rudarstvu, ki je začel veljati leta 2008.
- (18) Preglednica 2 povzema veljavne rudarske pristojbine v skladu z režimom podelitev glede na različice Zakona o rudarstvu.

Preglednica 2

Povzetek veljavnih rudarskih pristojbin na podlagi režima podelitev v skladu z Zakonom o rudarstvu

		Pristojbina, ki je veljala do leta 2008	Pristojbina, ki je veljala leta 2008	Pristojbina, ki velja od 23. januarja 2009
Izkoriščanje rudnin se je začelo pred 1. januarjem 1998		J % (vsaj 12 %)	J % (vsaj 30 %, + 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	J % (vsaj 30 %, + 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)
Izkoriščanje rudnin se je začelo med 1. januarjem 1998 in 1. januarjem 2008		12 %	30 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	12 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)
Izkoriščanje rudnin se je začelo po 1. januarju 2008	Plinska polja, na katerih se letno načrpa manj kot 300 m ³ Naftna polja, na katerih se letno načrpa manj kot 50 kt	Ni relevantno.	12 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	12 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)
	Plinska polja, na katerih se letno načrpa 300–500 m ³ Naftna polja, na katerih se letno načrpa 50–200 kt		20 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	20 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)
	Plinska polja, na katerih se letno načrpa nad 500 m ³ Naftna polja, na katerih se letno načrpa nad 200 kt		30 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	30 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)
Ogljikovodiki, za katere veljajo posebni rudarski pogoji			12 %	12 %
Velik delež inertnega plina			8 %	8 %

„J“ se izračuna po formuli, ki temelji na cenah plina v preteklosti, načrpanih količinah in vrednosti, glej uvodno izjavo 11.

(29) Oddelek 235 Zakona št. LXXXI iz leta 2008.

IV. RAZLOGI ZA ZAČETEK POSTOPKA

- (19) Domnevni ukrep državne pomoči, ki je pod nadzorom, je pogodba o podaljšanju med družbo MOL in Madžarsko z dne 22. decembra 2005, na podlagi katere je družba do neke mere izveta iz plačevanja višje rudarske pristojbine za črpanje ogljikovodika, določene v poznejši spremembi madžarskega Zakona o rudarstvu. Ob upoštevanju načina priprave pogodbe in poznejših sprememb Komisija to obravnava kot del istega ukrepa („ukrep“), pri čemer so se z odločitvijo o začetku postopka ocenili skupni učinek pogodbe in njene spremembe.
- (20) Komisija je v svoji odločitvi o začetku postopka sprejela predhodno ugotovitev, da je bila zaradi pogodbe o podaljšanju družba MOL zavarovana pred spremembami rudarskih pristojbin v prihodnosti ter zlasti pred spremembami, določenimi v poznejši spremembi Zakona o rudarstvu iz leta 2008. Zato je bila družba obravnavana ugodneje kot konkurenčne družbe, ki delujejo v skladu s trenutnim režimom podelitev in so morale plačati nove, višje rudarske pristojbine, ker pred tem niso sklenile podobne pogodbe o podaljšanju. Komisija je v svoji predhodni oceni menila, da pomeni ukrep državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU in da ni nobenega razloga, na podlagi katerega bi bil združljiv z notranjim trgov, saj se zdi, da odstopanja ni bilo.
- (21) Dodatne podrobnosti so na voljo v odločitvi o začetku postopka, ki jo je treba obravnavati kot sestavni del tega sklepa.

V. PRIPOMBE MADŽARSKE

- (22) Glavne utemeljitve Madžarske, kar zadeva kumulativna merila, ki opredeljujejo državno pomoč, vključujejo: (i) pomanjkanje selektivnosti in (ii) premalo ugodnosti za domnevno upravičenko.
- (23) V zvezi s selektivnostjo madžarski organi predvsem trdijo, da ukrep ni selektiven, ker je družba MOL s sklenitvijo pogodbe o podaljšanju postala zavezana režimu, ki se razlikuje od režima podelitev.
- (24) Madžarska predvsem trdi, da obstaja razlika med režimoma koncesije in podelitev, pri čemer poudarja, da lahko rudarska družba v primeru koncesije v svoji ponudbi ponudi višjo pristojbino, kot je navedena v

razpisu za javno naročilo, pri režimu podelitev pa je pristojbina določena v Zakonu o rudarstvu. Madžarska nadalje trdi, da bi bila poleg teh dveh režimov potrebna nova, „koncesiji podobna“ rešitev, ki bi določala rudarsko pristojbino v posamezni pogodbi zunaj koncesijskega sistema. Madžarska meni, da se lahko pogodba o podaljšanju v skladu z oddelkom 26/A(5) Zakona o rudarstvu obravnava kot ustrezna pravna podlaga za takšno „koncesiji podobno“ rešitev, pri čemer se rudarska pravica izvzame iz režima podelitev in se vključi v pogodbeno podlago.

- (25) Madžarska dodaja, da izhaja pogodba o podaljšanju neposredno iz logike Zakona o rudarstvu. Po mnenju Madžarske je določitev rudarske pristojbine za obdobje pogodbe o podaljšanju jasen element pogodbe iz oddelka 26/A(5) Zakona o rudarstvu, podaljšanje pa se ne bi moglo skleniti pod drugimi pogoji. Poleg tega so lahko vse ostale rudarske družbe pričakovale enako, tako da prednostnega obravnavanja družbe MOL ni bilo.
- (26) Natančneje, oddelek 20(11) Zakona o rudarstvu določa, da je rudarska pristojbina takšna, kot je določena v: (i) koncesijski pogodbi; (ii) Zakonu o rudarstvu ali (iii) pogodbi o podaljšanju. Zato madžarski organi trdijo, da Zakon o rudarstvu izrecno dovoljuje pristojbino v skladu s koncesijsko pogodbo, tako da ostane nespremenjena tudi v primeru sprememb zakonodaje. Po mnenju madžarskih organov je to jasno navedeno v Zakonu o rudarstvu, in sicer v oddelku 26/A(5), ki določa, da je višja rudarska pristojbina največ 1,2-kratna vrednost prvotne rudarske pristojbine⁽³⁰⁾. Zato Madžarska trdi, da madžarski Zakon preprečuje uporabo vsake višje pristojbine.

- (27) V zvezi s pomanjkanjem ugodnosti Madžarska pojasnjuje, da so mineralni viri last države in postanejo zasebna lastnina z rudarjenjem družb, ki imajo rudarsko pravico, pridobljeno na podlagi plačila. Madžarska kot podobno sodbo navaja sodbo *Ryanair* in vztraja, da je prav ta dejavnost države primerljiva z dejavnostjo akterja na trgu, čeprav ima država vlogo javnega organa⁽³¹⁾.

- (28) Madžarska zanika, da je rudarska pristojbina neke vrste davek, saj jo opredeljuje kot ceno za črpanje rudnin ali državni delež. Madžarska poudarja, da dejstvo glede zakonsko določene pristojbine, ni odločilen razlog za sklep, da gre za vrsto davka.

⁽³⁰⁾ Oddelek 26/A(5): „[...] po višji stopnji, kot je delež, ki je veljal v času uporabe, vendar ne več kot po 1,2-kratni prvotni stopnji“.

⁽³¹⁾ Zadeva T-196/04, *Ryanair Ltd proti Komisiji*, ZOdl. 2008, str. II-3643.

(29) Poleg tega Madžarska pojasnjuje, da se v skladu s pogodbo o podaljšanju tri različne obveznosti plačila (tj. pristojbina za podaljšanje, višja rudarska pristojbina, katere uporaba se razširi na vsa polja, in enkratno plačilo), ki izhajajo iz ustreznih določb Zakona o rudarstvu, ne smejo obravnavati kot nadomestilo za odklonjeni dohodek države, do katerega je upravičena v vsakem primeru. Po mnenju Madžarske se lahko s stališča države ta plačila obravnavajo kot dodatni dohodek, zaradi katerega se država odpove svoji pravici

do ponudbe polj na javnem razpisu v skladu s koncesijskim režimom, pri čemer se upoštevajo s tem povezana tveganja in potencialni prihodek.

(30) Madžarska poudarja, da po sporni spremembi Zakona o rudarstvu razen družbi MOL nobenemu drugemu udeležencu na trgu ni bilo treba plačati višje pristojbine, ker v zadevnem obdobju dejansko nobena konkurenčna družba ni bila uvrščena v kategorije z višjimi rudarskimi pristojbinami.

Preglednica 3

Letna plačila rudarskih pristojbin družbe MOL

(dejanska in hipotetična)

Plačilna postavka	Dejansko: v skladu s pogodbo o podaljšanju	Hipotetično: v skladu z veljavnim Zakonom o rudarstvu	Razlika	Neto sedanja vrednost razlike leta 2009
2005				
Enkratno plačilo ⁽¹⁾	[...] ^(*)	[...]	20 000,0	28 064,5
2006				
Pristojbina za podaljšanje ⁽²⁾	[...]	[...]	835,8	1 092,1
Rudarska pristojbina ⁽³⁾	[...]	[...]	5 755,7	7 520,0
Skupaj	[...]	[...]	6 591,6	8 612,1
2007				
Pristojbina za podaljšanje	[...]	[...]	769,7	926,5
Rudarska pristojbina	[...]	[...]	3 428,0	4 126,4
Skupaj	[...]	[...]	4 197,7	5 052,9
2008				
Pristojbina za podaljšanje	[...]	[...]	345,8	382,9
Rudarska pristojbina	[...]	[...]	- 28 444,7	- 31 498,5
Skupaj	[...]	[...]	- 28 099,0	- 31 115,6
2009				
Pristojbina za podaljšanje	[...]	[...]	211,2	211,2
Rudarska pristojbina	[...]	[...]	- 1 942,1	- 1 942,1
Skupaj	[...]	[...]	- 1 730,9	- 1 730,9
VSE SKUPAJ	[...]	[...]	959,5	8 883,0

Zneski temeljijo na podatkih, ki so jih predložili madžarski organi.

⁽¹⁾ Enkratno plačilo: glej uvodno izjavo (14)(d).

⁽²⁾ Pristojbina za podaljšanje: glej uvodno izjavo (14)(a).

⁽³⁾ Višja rudarska pristojbina za vsa polja: glej uvodno izjavo (14)(b).

^(*) Podatki, uvrščeni med poslovne skrivnosti, so v besedilu sklepa nadomeščeni z [...].

- (31) Poleg tega Madžarska trdi, da je družba MOL zaradi pogodbe o podalšanju v zadnjih letih in ob upoštevanju vseh elementov v pogodbi, vključno s pristojbino za podaljšanje in enkratnim plačilom, državi v absolutnem smislu dejansko plačala več, kot bi plačala brez sklenjene pogodbe o podalšanju, tj. v skladu z Zakonom o rudarstvu. Dejanska plačila, ki jih je opravila družba MOL v primerjavi s hipotetičnimi plačili, so prikazana v preglednici 3 zgoraj. Zneske so predložili madžarski organi.
- (32) Po mnenju Madžarske lahko rudarske družbe legitimno pričakujejo predvidljivost rudarske pristojbine, ki mora biti sčasoma stabilna. Takšno je bilo razmišljanje pri spremembi Zakona o rudarstvu, ker kljub spremembi rudarske pristojbine dejansko ni bilo nobene rudarske družbe, za katero bi se rudarska pristojbina zaradi spremembe Zakona o rudarstvu spremenila. Po mnenju Madžarske se s spremembami Zakona o rudarstvu predlaga, da bi država lahko spremenila rudarsko pristojbino, kar zadeva polja, ki že obratujejo. Sprememba iz leta 2008 je bila posledica dogovora v času pogajanj pred sprejetjem Zakona o rudarstvu. Tako se je izrecno sprejelo, da obstajajo legitimna pričakovanja. Zato lahko rudarska družba legitimno pričakuje, da država ne bo sama zvišala nobene pristojbine. Madžarska ugotavlja, da sistem Zakona o rudarstvu in njegove posebne določbe uvajajo, da se rudarske pristojbine med celotnim obdobjem trajanja pogodbe ne spremenijo.
- (33) Nazadnje, madžarski organi pojasnjujejo, da temelji „klausula o prenehanju pogodbe“ na razlogih nacionalne varnosti.
- vseh elementov v pogodbi o podalšanju), kot bi v primeru neskljenjene pogodbe, torej le na podlagi prvotnega Zakona o rudarstvu.
- (37) Kar zadeva trditev Komisije, da se pogodba o podalšanju ne more šteti za podobno koncesijski pogodbi, ker je zanjo veljal režim podelitev, družba MOL ugotavlja, da podaljšanje rudarske pravice ni pravica, za katero velja podelitev na podlagi enostranske odločitve države, pač pa le na podlagi pogodbe, sklenjene z rudarsko družbo. Če bi bil namen zakonodaje, da je to zadeva, o kateri presoja država, bi bilo treba ustrezno določbo pripraviti drugače. Besedilo Zakona o rudarstvu predlaga, da je zakonodajni namen enako obravnavanje pogodbe o podalšanju in koncesij.
- (38) Komisija v odločitvi o začetku postopka trdi, da obstaja nasprotje med trditvijo madžarskih organov glede nujnosti spremembe Zakona o rudarstvu zaradi povečanja prihodkov, in dejstvom, da je bila družba MOL v praksi izvzeta iz plačevanja višjih pristojbin.
- (39) Družba MOL meni, da ta izjava ni nasprotujoča. Družba je državi v skladu s pogodbo o podalšanju plačala več, kot bi plačala v skladu z Zakonom o rudarstvu. Družba MOL prav tako plačuje visoke rudarske pristojbine, za katere velja faktor „J“. Poleg tega bi lahko sprememba Zakona o rudarstvu vplivala na polja, ki bodo začela obratovati v prihodnosti.

VI. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

- (34) Komisija je prejela pripombe naslednjih zainteresiranih strani: družbe MOL (upravičenke domnevnega ukrepa pomoči), in madžarskega rudarskega združenja, katerega članica je družba MOL. Obe zainteresirani strani sta imeli podobne pripombe kot Madžarska, njune ugotovitve pa so se v večini prekrivale z ugotovitvami Madžarske.

Družba MOL

- (35) Družba MOL kot domnevna upravičenka zadevnega ukrepa navaja, da na madžarskem trgu za črpanje ogljikovodika ni uživala nobene prednostne obravnave, kar je v nasprotju s trditvijo Komisije iz odločitve o začetku postopka. Velik delež rudarskih pristojbin družbe MOL, plačanih Madžarski, izhaja iz rudnih polj, za katere velja J % (tj., ki so začela obratovati pred 1. januarjem 1998), kar v praksi pomeni, da plača družba MOL 64–75 %, medtem ko velja za njene konkurenčne družbe (ki so začele z izkoriščanjem pozneje in upravljajo majhna polja) le 12-odstotna pristojbina.
- (40) Družba MOL meni, da elementi podaljšanja plačila nikakor ne pomenijo globe, kot navaja Komisija. Zakon o rudarstvu določa tudi kazni/globe, če se rudarska dejavnost izvaja v nasprotju z Zakonom o rudarstvu. Pristojbine v skladu s pogodbo o podalšanju so rezultat postopka pogajanj med rudarskim podjetjem in državo. Sklenitev pogodbe ni bila obvezna: rudarska družba bi se lahko odločila, da pogodbe ne sklene, s čimer bi izgubila rudarsko pravico in nato oddala ponudbo v postopku javnega razpisa, v katerem bi lahko končno pridobila rudarsko pravico po nižji ceni.
- (41) Primerjava družbe MOL, ki je sklenila pogodbo o podalšanju, in konkurenčnih družb, ki delujejo v skladu z režimom podelitev, je zavajajoča. Družba MOL poleg tega poudarja, da je izpolnila vse svoje obveznosti in določbe zakonodaje.
- (42) Družba MOL se ne strinja s stališčem Komisije, da je množitelj „c“ prenizek (ker je nižji od zakonite mejne vrednosti 1,2). Prav tako je treba upoštevati, da je uporaba višje rudarske pristojbine zadevala skoraj 150 polj, zaradi česar je ta državi prinesla bistveno večji rudarski prihodek.
- (36) Poleg tega je sklenitev pogodbe o podalšanju pomenila, da je družba MOL državi plačala več (ob upoštevanju

- (43) Nazadnje, v zvezi s trditvijo Komisije glede prednostne obravnave družbe MOL na način, da zanjo klavzula Brent ne velja, družba ugotavlja, da je faktor „J“ občutljiv na ceno.

Madžarsko rudarsko združenje

- (44) Madžarsko rudarsko združenje (v nadaljnjem besedilu: rudarsko združenje) zastopa družbe, ki se ukvarjajo z rudarskimi dejavnostmi ali dejavnostmi, ki so povezane z rudarjenjem. Njegov glavni cilj je izboljšanje splošnega operativnega okvira za izvajanje rudarskih dejavnosti na Madžarskem, spremljanje zakonodajnih postopkov in delovanje v interesu njegovih članov. Združenje ima trenutno 66 članov, vključno z družbo MOL. Predsednik odbora rudarskega združenja je višji vodja družbe MOL⁽³²⁾.
- (45) Po mnenju rudarskega združenja lahko rudarske družbe legitimno pričakujejo, da se rudarska pristojbina za rudna polja, ki že obratujejo, ne bo spremenila. Tako država ne more enostransko povišati pristojbin za nazaj (tj. za polja, ki že obratujejo). Rudarsko združenje je izrazilo svoje mnenje glede predloga pred spremembo Zakona o rudarstvu, pri čemer meni, da se je to načelo upoštevalo pri spremembi tega zakona. Končnemu besedilu ni nihče nasprotoval, saj v smislu učinka ne zvišuje rudarske pristojbine za dejavnosti, ki se že izvajajo.
- (46) Kar zadeva splošne značilnosti in ekonomske pogoje rudarskega trga, rudarsko združenje pojasnjuje, da je časovno obdobje za rudarske projekte sorazmerno dolgo. Od začetka raziskovanja in dejanskega črpanja lahko traja tudi 10–15 let. V tej fazi ima rudarska družba le stroške; prihodka ni, dokler se ne začne črpanje. Poleg tega obstaja geološko tveganje, ker ni gotovo, ali bo raziskovanje uspešno. Zato je treba projekte načrtovati zelo pazljivo. Donosnost projekta je odvisna od več dejavnikov. Ob upoštevanju različnih tveganj sektor pričakuje, da bodo v življenjski dobi projekta ostali stabilni vsaj tisti dejavniki, na katere lahko vpliva država, npr. zakonodajni okvir ali rudarska pristojbina. Finančne strukture imajo lahko ob upoštevanju posebnih značilnosti sektorja pri projektih pomembno vlogo. Posojilodajalci redno nadzirajo projekte in lahko celo odstopijo od financiranja, če se pogoji bistveno spremenijo.
- (47) Zato v državah, v katerih je politično tveganje visoko, rudarska družba in država skleneta pogodbo na podlagi zasebnega prava. V stabilnih regijah, kot je Zahodna Evropa, take pogodbe niso potrebne, ker se lahko predpostavlja, da država ne bo vsake toliko časa spremenila

zakonodajnega okvira. Rudarska družba in posojilodajalci pričakujejo stabilnost, kar zadeva delež države. Brez te stabilnosti se tveganje projekta poveča; država s stabilno ekonomsko politiko si ne more dovoliti pogostih sprememb politike, ker bi to prestrašilo rudarske družbe.

- (48) Rudarsko združenje prav tako poudarja, da sta načeli pravne gotovosti in zaščita pridobljenih pravic vključeni v sodno prakso evropskih sodišč in madžarsko ustavo. Tako na podlagi madžarske zakonodaje zvišanje rudarske pristojbine za polja, ki že obratujejo, ni upravičeno, ker mora biti zakonodaja predvidljiva. Rudarsko združenje poleg tega meni, da je „stabilnost“ rudarske pristojbine pridobljena pravica.
- (49) Dodatni argument, ki ga je navedlo rudarsko združenje, je prepoved diskriminacije. Zlasti ne sme obstajati diskriminacija med akterji na trgu, ki delujejo na podlagi koncesije, in akterji na trgu, ki delujejo v skladu s sistemom podelitev. Zato na podlagi madžarske zakonodaje zvišanje rudarske pristojbine za nazaj za polja, ki že obratujejo, ni upravičeno. Sodišče Evropske unije je v več sodbah pojasnilo, da je pravna gotovost temeljni element prava EU. Zakonodaja bi morala biti nedvoumna, natančna in predvidljiva, zlasti če negativno vpliva na posameznike ali družbe (glej navedeno sodno prakso). Rudarsko združenje trdi, da sta načeli pravne gotovosti in pridobljenih pravic prav tako vključeni v madžarsko ustavo, ter sklepa, da mora biti na podlagi prava EU in ustavnih načel zakonodaja predvidljiva.
- (50) Rudarsko združenje nazadnje dodaja, da izhaja načelo zaščite pridobljenih pravic iz načela pravne gotovosti. To načelo pridobljenih pravic se je upoštevalo v nacionalnih in mednarodnih zakonodajnih postopkih, ki urejajo zaščito rudarskih pravic. Druge države članice EU imajo prav tako stabilno rudarsko zakonodajo, ki se ne spreminja pogosto.

VII. OBSTOJ POMOČI V SMISLU ČLENA 107(1) PDEU

- (51) Da se prepriča, ali pomeni ukrep državno pomoč, mora Komisija oceniti, ali izpodbijani ukrep izpolnjuje pogoje iz člena 107(1) PDEU. Ta člen navaja: „Razen če Pogodbi ne določata drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva z notranjim trgovom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.“ Glede na to določbo Komisija v nadaljevanju ocenjuje, ali pomeni izpodbijani ukrep državno pomoč.

⁽³²⁾ http://www.mabsz.hu/webset32.cgi?Magyar_Baanyaaszati_Szoevetseeg@HU@@4@@364124456.

Splošne pripombe

- (52) Najprej je treba opozoriti, da lahko ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, ne glede na njegovo pravno obliko. Čeprav bi bila pogodba o podaljšanju sklenjena v skladu z ustreznimi določbami Zakona o rudarstvu in čeprav bi lahko Madžarska zakonsko določila rudarsko pristojbino, to samo po sebi ne pomeni, da so ti ukrepi ali njihovi učinki v skladu s pravili EU o državni pomoči. Dejstvo, da je ukrep skladen z nacionalno zakonodajo, ne vpliva na skladnost s pravili PDEU o državni pomoči.
- (53) Kot določa odločitev o začetku postopka, Komisija poleg tega meni, da noben element ločenega primera, npr. ustrezne določbe Zakona o rudarstvu, pogodba o podaljšanju in sprememba Zakona o rudarstvu, ni v nasprotju s pravili o državni pomoči. Komisija v tem primeru obravnava celotno zaporedje državnih ukrepov kot „ukrep“ in ocenjuje učinek pogodbe o podaljšanju v kombinaciji s poznejšimi spremembami Zakona o rudarstvu.
- (54) V zvezi s trditvami Madžarske, da rudarska pristojbina ni davek, ampak državni delež, Komisija ugotavlja, da ta trditev s stališča ocene državne pomoči ni pomembna. Pravila o državni pomoči veljajo za vse vrste stroškov, ki jih morajo kriti podjetja in iz katerih so izvzeta na podlagi ukrepa državne pomoči. V vsakem primeru je treba opozoriti, da naj bi bila upravna odobritev izkoriščanja mineralnih in ogljikovodikovih virov značilna naloga javnega organa; plačila za takšno odobritev so primerljiva s plačilom davka ali upravne takse.
- (55) Nazadnje, Komisija v zvezi s klavzulo o prenehanju pogodbe meni, da to ni vprašanje državne pomoči. Dejstvo, da pogodba navaja prekinitev, če tretja stranka pridobi več kot 25-odstotni delež družbe MOL, je ukrep, ki ne vključuje državnih sredstev.

Selektivnost

- (56) Da bi se ukrep štel za državno pomoč, mora biti specifičen ali selektiven, tako da daje prednost le nekaterim podjetjem ali proizvodnji nekaterega blaga.
- (57) V skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije⁽³³⁾ in kar zadeva oceno stanja selektivnosti, ki je sestavni dejavnik v konceptu državne pomoči, se na podlagi člena 107(1) PDEU zahteva ocena, ali je v skladu s posa-

mežno predpisano shemo državni ukrep takšen, „da daje prednost le nekaterim podjetjem ali proizvodnji nekaterega blaga“ v primerjavi z drugimi podjetji v primerljivem pravnem in dejanskem položaju, ki ga je mogoče primerjati ob upoštevanju cilja zadevnega ukrepa.

- (58) Sodišče je poleg tega večkrat odločilo, da člen 107(1) PDEU ne razlikuje vzrokov ali ciljev državne pomoči, ampak jih opredeljuje glede na njihove učinke⁽³⁴⁾.
- (59) Vendar se pojem državne pomoči ne uporablja za državne ukrepe, ki razlikujejo med podjetji, kadar ta razlika nastane zaradi narave ali splošne strukture sistema, katerega del so.
- (60) Komisija se ne strinja s trditvijo madžarskih organov in zainteresiranih strani glede pomanjkanja selektivnosti.
- (61) Za odločitev, ali je ukrep selektiven, je treba opredeliti veljavni referenčni sistem⁽³⁵⁾.
- (62) V zadevnem primeru Komisija meni, da je veljavni referenčni sistem za presojo režim podelitev. Družbi MOL ni bilo treba sodelovati na konkurenčnem razpisu, da bi pridobila pravico za koncesijo na zaprtem območju. Namesto tega je pridobila rudarsko pravico za svoja polja, za katera velja režim podelitev, in je konkurenčna udeležencem na trgu, ki delujejo v skladu s tem režimom. Pogodba o podaljšanju je del režima podelitev. Zaradi samega dejstva, da družba MOL ni mogla začeti s črpanjem v določenem roku in je morala prositi za pogodbo o podaljšanju, se referenčni sistem ne more spremeniti. Potrditev takega argumenta bi povzročila položaj, v katerem se posamezna obravnava nameni eni družbi, kot to velja v skladu z režimom koncesij, vendar brez konkurenčnega javnega razpisa.

⁽³⁴⁾ Glej na primer sodbe Sodišča v zadevah C-56/93, *Belgija proti Komisiji*, Recueil 1996, str. I-723, točka 79; C-241/94, *Francija proti Komisiji*, Recueil 1996, str. I-4551, točka 20; C-75/75, *Belgija proti Komisiji*, Recueil 1999, str. I-3671, točka 25 in C-409/00, *Španija proti Komisiji*, Recueil 2003, str. I-10901, točka 46.

⁽³⁵⁾ Glej zadevi T-211/04 in T-215/04, *Vlada Gibraltarija proti Komisiji*, ZOdl. 2008, str. II-3745, ki navajata, „naj se ugotovi, ali je nacionalni ukrep v okviru posamezne pravne ureditve tak, da daje prednost posameznim podjetjem [...] v primerjavi z drugimi podjetji [...] v primerljivem dejanskem in pravnem položaju. Določitev referenčnega okvira ima poseben pomen pri davčnih ukrepih, ker je sam obstoj prednosti mogoče dokazati le, če se primerja s tako imenovano ‚običajno‘ obdavčitvijo.“

⁽³³⁾ Sodba Sodišča v zadevi C-88/03, *Portugalska proti Komisiji*, ZOdl. 2006, str. I-7115, točka 54.

- (63) Dejansko gre za diskrecijsko odločitev madžarskih organov, da bi ugotovili, ali za polje velja koncesija ali podelitev. Če torej želijo madžarski organi podeliti rudarsko pravico na podlagi pogodbe, se lahko odločijo za pregleden koncesijski postopek, ki vključuje odprt razpisni postopek. Komisija ne more sprejeti, da se lahko nejasna, tako imenovana koncesiji podobna rešitev, ki trenutno velja za eno družbo (MOL), obravnava kot ločeni referenčni sistem.
- (64) Poleg tega je Madžarska imela širok manevrski prostor pri presoji glede podaljšanja podeljene pravice in tudi pri poznejši spremembi ustreznih določb Zakona o rudarstvu (kljub zavedanju, da bo to imelo koristne učinke za družbo MOL, je ta družba edina akterka na trgu za ogljikovodik, ki je sklenila pogodbo o podaljšanju). Madžarska je lahko kadar koli prosto določila rudarsko pristojbino, kar pomeni, da bi se lahko odločila, da Zakona o rudarstvu sploh ne spremeni. S stališča učinkov je zaporedje dejanj nedvoumno dajalo prednost enemu podjetju.
- (65) Glede na zgoraj navedeno Komisija ugotavlja, da je referenčni sistem režim podelitev.
- (66) V okviru režima podelitev je pogodba o podaljšanju brez dvoma selektivna. Kot madžarski organi sami potrjujejo, imajo stranke pri pogajanju o pogojih pogodbe določen manevrski prostor za določitev različnih elementov plačila in, kar je pomembneje, lahko se odločijo, da pogodbe sploh ne sklenejo. Tako so madžarski organi imeli diskrecijsko pravico, da tako pogodbo sklenejo z družbo MOL (ali s katerim koli udeležencem na trgu) ⁽³⁶⁾.
- (67) Takšne obravnave ni mogoče pojasniti na podlagi logike in narave sistema. Na eni strani se rudarske pravice uvedejo za zagotovitev prihodka države na podlagi vrednosti načrpane količine. Na drugi strani se elementi plačila v okviru pogodbe o podaljšanju v zameno za podaljšanje plačajo kot dodatna taksa. V tem primeru se je družba MOL zaradi sklenitve pogodbe o podaljšanju in posledičnega povišanja pristojbin znašla v paradoksnem položaju, pri čemer bo zaradi zamude pri začetku izkoriščanja polj do leta 2020 plačevala nižje rudarske pristojbine za skoraj vsa svoja polja v okviru podelitev; medtem ko morajo konkurenčne družbe, za katere prav tako velja režim podelitev in ki so pravočasno začele izkoriščati polja ter zato niso sklenile pogodbe o podaljšanju, plačevati višje zakonsko določene pristojbine.
- (68) To je bila edina pogodba o podaljšanju za ogljikovodike. Družba MOL ugotavlja, da obstajajo za trdne minerale še druge veljavne pogodbe o podaljšanju. Komisija kljub temu ugotavlja, da to zadeva druge vrste mineralov, za katere velja v skladu z Zakonom o rudarstvu drugačna rudarska pristojbina kot za ogljikovodike. Prav tako je treba opozoriti, da se za trdne minerale rudarska pristojbina, uvedena s spremembo Zakona o rudarstvu (za udeležence na trgu, ki so sklenili takšno pogodbo, ni veljajo enako „zaporedje ukrepov“ in zato niso imeli nobene prednosti), ni spremenila.
- (69) Komisija na podlagi navedenega in kljub trditvam, ki jih je predložila Madžarska, meni, da so bili zaporedje ukrepov, tj. besedilo oddelka 26/A(5) Zakona o rudarstvu, pogodba o podaljšanju, sklenjena na tej podlagi, in poznejša sprememba Zakona o rudarstvu selektivni v korist družbe MOL.
- (70) Kombinirani učinki zaporedja ukrepov so takšni, da je med imetniki dovoljenj za rudarjenje, podeljenimi v skladu z oddelkom 5 Zakona o rudarjenju, poseben režim veljal le za družbo MOL, na podlagi katerega je bila zavarovana pred vsakim povišanjem rudarske pristojbine, ki običajno velja za črpanje ogljikovodikov.
- (71) Nazadnje, zaradi splošne diskrecijske pravice pri priznavanju pogodbe o podaljšanju in glede na dejstvo, da je izvzetje dejansko namenjeno eni sami družbi, je merilo selektivnosti izpolnjeno.

Prednost

- (72) V nasprotju s trditvami madžarskih organov Komisija meni, da država ne izvaja gospodarske dejavnosti na podlagi odobritev rudarskih dejavnosti. Namesto tega je podelitev upravnih koncesij ali dovoljenj za rudarjenje povezana z izvajanjem pooblastil, ki so značilna za javni organ, saj dejavnosti prvotno ne more izvajati zasebni akter ⁽³⁷⁾. Na Madžarskem in v tudi v drugih

⁽³⁶⁾ Zadevi T-92/00 in T-103/00, *Ramondin*, Recueil 2002, str. II-1385, točke 32–35.

⁽³⁷⁾ Madžarska primerja dovoljenja za rudarske dejavnosti z najemnimi socialnih stanovanj, pri čemer ima lahko država vlogo zasebne upravljavke. Ta primerjava vseeno ni pravilna, ker dovoljenja za rudarsko dejavnost v nasprotju za najemnino stanovanja prvotno ne more uporabljati zasebni akter. V zvezi s tem je dejavnost podelitve upravnih dovoljenj za rudarjenje bolj podobno upravnim dovoljenjem, ki jih običajno podeljujejo javni organi, kot so dovoljenja za uporabo javne domene.

državah članicah EU prvotni lastnik mineralnih virov ne more biti zasebni akter. Pravni sistemi držav članic na splošno dodeljujejo nadzor nad mineralnimi viri javnim organom⁽³⁸⁾. Zato je odločitev, da se družbi omogoči izkoriščanje mineralnih virov v obliki, ki jo izbere država članica, in na podlagi plačila določenih pristojbin, zaradi njene narave in pravil v pristojnosti javnih organov ter jo je mogoče opredeliti kot izvajanje pristojnosti javnih organov. Posredovanje Madžarske, da se rudarska dejavnost podredi upravnemu nadzoru, služi splošnemu pomenu in ne poslovnim interesom. Takšno ravnanje je treba zato obravnavati kot državni poseg javnega organa, ki se razlikuje od ravnanja zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu⁽³⁹⁾.

Madžarska določila za družbo MOL, in vrednostjo dovoljenja za rudarjenje. Argument Madžarske, in sicer da je pri sklenitvi pogodbe o podaljšanju delovala kot akter na trgu, ni utemeljen. Zlasti ni dokazov, da v okviru javnega razpisa za podelitev koncesije (ki ne bi bila podaljšana) za 12 polj konkurenčna družba ne bi oddala višje ponudbe. Madžarska prav tako ni dokazala, da je pri sklenitvi pogodbe o podaljšanju upoštevala vse pomembne dejavnike in tveganja s tržnega vidika, tj. vse elemente plačila v pogodbi o podaljšanju, možne višje pristojbine, ki so določene z Zakonom o rudarstvu in veljajo do leta 2020, trajanje pogodbe ter morebitne konkurenčne družbe.

(73) Tudi če bi se v tem primeru dovoljenje za izkoriščanje rudnin štelo za gospodarsko dejavnost, pri kateri ima država poslovne interese (vendar ni tako), Komisija ugotavlja, da v denarnem smislu ni jasne in neposredne povezave med stopnjo rudarskih pristojbin, ki jih je

(74) Madžarska je nadalje trdila, da po sporni spremembi Zakona o rudarstvu nobenemu drugemu udeležencu na trgu dejansko ni bilo treba plačati višje pristojbine, kot jo je plačevala družba MOL, ker v zadevnem obdobju nobena konkurenčna družba ni bila uvrščena v kategorije z višjimi rudarskimi pristojbinami.

Preglednica 4

Povzetek veljavnih rudarskih pristojbin pred spremembami Zakona o rudarstvu o in po njih

	Pristojbina, ki je veljala do leta 2008	Pristojbina, ki je veljala leta 2008	Pristojbina, ki velja od 23. januarja 2009	Pristojbina za polja iz pogodbe družbe MOL Velja do leta 2020
Izkoriščanje rudnin se je začelo pred 1. januarjem 1998	J % (vsaj 12 % ⁽³⁾)	J % (vsaj 30 %, + 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	J % (vsaj 30 %, + 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	J % c ⁽⁴⁾ (vsaj 12 %)
Izkoriščanje rudnin se je začelo med 1. januarjem 1998 in 1. januarjem 2008	12 %	30 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	12 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	12 % c (~12,24 % ⁽²⁾)

⁽³⁸⁾ Dejansko stanje se priznava na podlagi Direktive 94/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 1994 o pogojih za izdajo in uporabo dovoljenj za iskanje, raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov (UL L 164, 30.6.1994, str. 3), ki na primer navaja, da „so države članice suverene in imajo suverene pravice do ogljikovodikovih virov na svojem ozemlju“. Oddelek 3 madžarskega Zakona o rudarstvu navaja, da „so mineralne surovine in geotermalna energija na krajih, kjer se pojavljajo v naravi, v državni lasti. Z zakonom o izkoriščanju rudarsko podjetje postane lastnik načrpanih mineralnih surovin in geotermalne energije, pridobljenih za energetske namene.“

⁽³⁹⁾ Zadeva T-156/2004, *EDF proti Komisiji*, še ni objavljena v ZODL, točka 233.

	Pristojbina, ki je veljala do leta 2008	Pristojbina, ki je veljala leta 2008	Pristojbina, ki velja od 23. januarja 2009	Pristojbina za polja iz pogodbe družbe MOL Velja do leta 2020
Izkoriščanje rudnin se je začelo po 1. januarju 2008 ⁽¹⁾	Plinska polja, na katerih se letno načrpa manj kot 300 m ³ Naftna polja, na katerih se letno načrpa manj kot 50 kt	12 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	12 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	12 % c (~12,24 % ⁽²⁾)
	Plinska polja, na katerih se letno načrpa 300–500 m ³ Naftna polja, na katerih se letno načrpa 50–200 kt	20 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	20 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	
	Plinska polja, na katerih se letno načrpa nad 500 m ³ Naftna polja, na katerih se letno načrpa nad 200 kt	30 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	30 % (+ 3 % ali 6 % v skladu s klavzulo Brent)	
Ogljikovodiki, za katere veljajo posebni rudarski pogoji		12 %	12 %	
Drag inertni plin		8 %	8 %	

⁽¹⁾ Pet od 12 rudnih polj, za katera je bilo odobreno izvzetje, je začelo obratovati po 1. januarju 2008.

⁽²⁾ Zaradi poenostavitve je navedena rudarska pristojbina, ki je začela veljati po petem letu.

Opomba: v stolpcih, ki se nanašajo na spremembi iz leta 2008 in 2009, *bela* polja označujejo kategorije rudnih polj, za katera je družba MOL v skladu s pogodbo o podaljšanju dejansko plačevala več, kot bi plačevala v skladu z Zakonom o rudarstvu. Polja *temno sive barve* označujejo vrste polj, za katera družba MOL v skladu s pogodbo v vsakem primeru plačuje manj, ne glede na ceno surove nafte. Polja *svetlo sive barve* označujejo vrste polj, za katera lahko glede na ceno surove nafte družba MOL v skladu s pogodbo plačuje manj.

⁽³⁾ Faktor „J“ se izračuna po formuli, ki temelji na cenah plina v preteklosti, načrpanih količinah in vrednosti.

⁽⁴⁾ „c“ je množitelj, ki je določen v pogodbi o podaljšanju ter znaša med 1,020 in 1,050; glej preglednico 1.

(75) Ta argument je treba zavrnil.

(76) Preglednica 4 zgoraj povzema, v kolikšnem obsegu sta pogodba o podaljšanju in poznejša sprememba Zakona o rudarstvu vplivali na nižje pristojbine za družbo MOL, kot je določeno z Zakonom o rudarstvu.

(77) Prvič, podatki, ki so jih predložili madžarski organi, kažejo, da je za nekatere akterje na trgu, ki so upravljali polja v skladu z režimom podelitev, veljala obveznost višje rudarske pristojbine, kot jo je plačevala družba MOL, in sicer med 8. januarjem 2008 in 23. januarjem 2009 zaradi prve spremembe Zakona o rudarstvu ter od 23. januarja 2009 do danes zaradi druge spremembe Zakona o rudarstvu. Predložitve madžarskih organov kažejo, da so leta 2008 za rudna polja, ki so jih v skladu s podelitvijo upravljale druge družbe in ne družba MOL,

te družbe na podlagi uporabe klavzule Brent ⁽⁴⁰⁾ plačevale več kot 12 % (med 14,24 % in 18 %).

(78) Drugič, čeprav madžarski organi trdijo, da konkurenčne družbe upravljajo ali se od njih pričakuje, da bodo začele upravljati le manjša polja (na katerih se načrpa manj kot 500 m³ ali 200 kt), Komisija ugotavlja, da bodo kljub temu morale plačati pribitek Brent, kjer je primerno, čeprav spadajo takšna manjša polja v kategorijo 12 %. Zaradi tega bi lahko rudarska pristojbina znašala tudi do 18 %. Komisija ponovno opozarja, da je učinek ukrepov takšen, da se za družbo MOL klavzula Brent, ki je v Zakonu o rudarstvu določena za vse druge subjekte, ne uporablja.

(79) Tretjič, kar zadeva sedanje splošne razmere na madžarskem trgu, opravlja dejavnosti črpanja ogljikovodika več

⁽⁴⁰⁾ Leta 2008 je za plinsko polje Nyírség-Dél (ki ga je do septembra 2008 upravljala družba GEOMEGA in potem družba PetroHungaria) veljala povprečna letna rudarska pristojbina v višini 14,24 %–18 %. Za plinsko polje Hernád (ki ga je upravljala družba HHE North) je leta 2008 veljala povprečna letna rudarska pristojbina v višini 14,95 %.

rudarskih družb. Poleg tega več družb izkorišča ogljikovodike, pri čemer bi te lahko začele upravljati polja in postale konkurenca družbi MOL. Vsi novi udeleženci, za katere velja režim podelitev, bodo morali plačevati zakonsko določeno rudarsko pristojbino in konkurirati družbi MOL, edini družbi, ki ji za svoja rudna polja ni treba plačevati veljavne pristojbine v okviru splošnega režima podelitev in zanje plačuje nižje pristojbine.

(80) Četrtrič, Komisija ugotavlja, da je v času pogodbe iz leta 2005 veljala za družbo MOL pristojbina v višini 12,24 % ne le za 12 polj, za katera je bilo odobreno podaljšanje, ampak dejansko za vsa njena rudna polja, ki so začela obratovati po 1. januarju 1998 in jih upravlja v skladu s podelitvijo, ter pristojbina v višini J % za vsa polja, ki so začela obratovati pred 1. januarjem 1998. Poleg tega je v pogodbi o podaljšanju za družbo MOL določena pristojbina v višini 12,24 % do leta 2020. Tako ima družba MOL v skladu s podelitvijo prednost pri večini svojih polj v precej dolgem obdobju.

(81) Petič, če organ za rudarstvo hipotetično ne bi odobril podaljšanja za 12 polj, bi tudi za vsa druga polja družbe MOL v skladu s podelitvijo veljala precej višja rudarska pristojbina, kar bi lahko pomenilo višje prihodke za državo⁽⁴¹⁾. Poleg tega bi država lahko objavila javni razpis za koncesijo za 12 polj, za katera ni bilo odobreno podaljšanje, in bi tako lahko od konkurenčne družbe prejela višjo ponudbo, kot je navedeno v uvodni izjavi 73.

(82) Komisija ugotavlja, da je argument Madžarske glede tega, da je družba MOL v letih 2006 in 2007 plačevala višjo rudarsko pristojbino, in sicer 12,24 %, nepomemben.

(83) Razlog za to je dejstvo, da je morala družba MOL plačati določeno povišanje rudarske pristojbine (z 12 % na 12,24 %), kot bi to morala vsaka druga družba, ki bi želela podaljšati dovoljenje za rudarjenje. V tem smislu je bila družba MOL standardno obravnavana in ni bila v slabšem položaju. Prav tako družba MOL še ni imela prednosti: prednost je dobila s prvo spremembo Zakona o rudarstvu, tj. 8. januarja 2008.

(84) Poleg tega je družba MOL leta 2008 plačala 28,4 milijarde HUF in leta 2009 1,9 milijarde HUF manj za rudarske pristojbine za svoja polja, kot bi plačala, če bi se zanj uporabljal Zakon o rudarstvu, ki je bil takrat v veljavi.

(85) Drugi elementi plačila iz oddelka 26/A(5) Zakona o rudarstvu (tj. pristojbina za podaljšanje in enkratno plačilo) so bili plačani v zameno za podaljšanje in ne

za pravico do nižjih pristojbin od tistih, ki veljajo za konkurenčne družbe. Ti elementi plačila se prav tako ne morejo šteti za „predplačilo“ rudarskih pristojbin, ki bi jih bilo treba plačati v poznejših obdobjih. Besedilo oddelka 26/A(5) Zakona o rudarstvu je v zvezi s tem jasno. Zlasti je navedeno, da „družba plača takso, če se podaljšanje odobri“. Druga dva elementa sta povezana s številom polj, za katera je bilo odobreno podaljšanje. Tako oddelek 26/A(5) Zakona o rudarstvu jasno vzpostavlja povezavo med podaljšanjem in obveznostjo plačila.

(86) V skladu s sodno prakso pomoči družbi ni mogoče pobotati s takso, ki jo mora ta družba plačati ter predstavlja posebno in ločeno takso ter je ni mogoče povezati z ukrepom, ki pomeni državno pomoč⁽⁴²⁾. V obravnavanem primeru predstavljajo drugi elementi plačila v skladu z oddelkom 26/A(5) Zakona o rudarstvu takso za podaljšanje, ki se lahko šteje za posebno in ločeno takso, ki ni povezana s poznejšimi spremembami zakonsko določenih pristojbin v skladu z režimom podelitev, kot je opisano v uvodni izjavi 85.

(87) Nazadnje, Komisija poudarja, da se je zaradi sklenitve pogodbe o podaljšanju in posledičnega povišanja pristojbin družba MOL znašla v paradoksnem položaju, saj bo zaradi zamude pri začetku izkoriščanja polj do leta 2020 plačevala nižje rudarske pristojbine za skoraj vsa svoja polja v skladu s podelitvijo, medtem ko morajo konkurenčne družbe, ki niso sklenile pogodbe o podaljšanju, ker so pravočasno začele izkoriščati polja, in za katere prav tako velja režim podelitev, plačevati višje zakonsko določene pristojbine.

(88) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da je bila z ukrepom družbi MOL dodeljena prednost. Zaradi ukrepa družba MOL nima stroškov, ki bi jih drugače imela. Skupni učinek pogodbe o podaljšanju in poznejše spremembe Zakona o rudarstvu pomeni prednost za družbo.

Državna sredstva

(89) Ukrep jasno vključuje izpad prihodkov, do katerih bi bila država upravičena, zato pomeni, da se za ukrep uporabljajo državna sredstva.

Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino

(90) Družba MOL je integrirana naftna in plinska družba ter se šteje za podjetje. Konkurira drugim podjetjem, ki nimajo enake prednosti. Zato ukrep izkrivlja konkurenco. Poleg tega družba MOL deluje v sektorju, v katerem obstaja trgovina med državam članicami, zato je izpolnjeno tudi merilo vpliva na trgovino znotraj Unije.

⁽⁴¹⁾ V zvezi s količino (tj. m³ načrpanega plina/nafte) je za 99,8 % naftnih polj in 97,6 % plinskih polj družbe MOL veljala pogodba o podaljšanju iz leta 2008.

⁽⁴²⁾ Združeni zadevi T-427/04 in T-17/05, *Francija proti Komisiji in France Telecom proti Komisiji*, točka 207, še ni objavljeno.

Sklepna ugotovitev o prisotnosti pomoči

- (91) Na podlagi zgornjih argumentov Komisija meni, da ukrep izpolnjuje merila iz člena 107(1) PDEU. V skladu s tem je treba zadevni ukrep šteti za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

VIII. ZDRUŽLJIVOST POMOČI Z NOTRANJIM TRGOM

- (92) Člen 107(2) in (3) PDEU določa izjeme od splošnega pravila, da državna pomoč ni združljiva z notranjim trgov, kot je navedeno v členu 107(1).
- (93) V nadaljevanju Komisija ocenjuje združljivost ukrepa v skladu s temi izjemami. Opozoriti je treba, da Madžarska ni predložila nobenih argumentov glede združljivosti z notranjim trgov.
- (94) Poleg tega je treba opozoriti, da je posledica ukrepa zmanjšanje stroškov, ki bi jih družba MOL praviloma imela, zato se mora ukrep šteti kot pomoč za tekoče poslovanje.
- (95) Izjeme iz člena 107(2) PDEU v tem primeru ne veljajo, ker ukrep nima socialnega značaja, ni dodeljen posameznim potrošnikom, ni pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki, ter ni pomoč, dodeljena gospodarstvu nekaterih območij Zvezne republike Nemčije, ki jih je prizadela delitev te države.
- (96) Dodatne izjeme so določene v členu 107(3) PDEU.
- (97) V členu 107(3)(a) je navedeno, da se lahko za združljivo z notranjim trgov razglasi „pomoč za pospeševanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika“. Ob pristopu se je celotno ozemlje Madžarske obravnavalo kot takšno območje, pri čemer je večina njenih regij še vedno upravičena do takšne pomoči ⁽⁴³⁾.
- (98) Združljivost državne pomoči območjem, ki prejemajo pomoč, urejajo Smernice o državni regionalni pomoči za 2007–2013 ⁽⁴⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: smernice o regionalni pomoči). V skladu s smernicami o regionalni pomoči je lahko državna pomoč načeloma odobrena le za investicijske stroške ⁽⁴⁵⁾. Kot je že bilo navedeno,

obravnavane pomoči ni mogoče šteti kot pomoč za naložbe. Kar zadeva pomoč za tekoče poslovanje, ukrep ne pospešuje razvoja nekaterih gospodarskih dejavnosti ali nekaterih gospodarskih območij in ni časovno omejen, regresiven ali sorazmeren s tem, kar je potrebno za odpravo posebnih gospodarskih težav ⁽⁴⁶⁾.

- (99) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da za pomoč ne velja odstopanje iz člena 107(3)(a) PDEU.
- (100) V členu 107(3)(b) PDEU je navedeno, da se lahko za združljivo z notranjim trgov razglasi „pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice“.
- (101) Komisija ugotavlja, da zadevna pomoč ni namenjena pospeševanju izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa; prav tako ni našla dokazov, da je namenjena odpravljanju resne motnje v gospodarstvu Madžarske.
- (102) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da pomoč ne izpolnjuje pogojev za odstopanje iz člena 107(3)(b) PDEU.
- (103) V členu 107(3)(d) PDEU je navedeno, da se lahko za združljivo z notranjim trgov razglasi pomoč za spodbujanje kulture in ohranjanje kulturne dediščine, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovinskemu pogojem in konkurenci v EU v obsegu, ki je v nasprotju s skupnimi interesi. Jasno je, da v tem primeru to ne velja.
- (104) V členu 107(3)(c) PDEU je predvidena odobritev državne pomoči za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Komisija je pripravila več smernic in sporočil, ki pojasnjujejo, kako bo uporabljala odstopanje iz člena 107(3) PDEU.
- (105) Komisija kljub temu meni, da zaradi narave in značilnosti pomoči izjeme iz teh smernic in sporočil v tem primeru

⁽⁴³⁾ Madžarska karta regionalnih pomoči, ki jo je 13. septembra 2006 odobrila Komisija in je bila objavljena v UL C 256 iz leta 2006. Skoraj celotno ozemlje Madžarske je opredeljeno kot regija iz člena 107(3)(a), razen Budimpešte in okrožja Pešta, ki sta regiji iz člena 107(3)(c).

⁽⁴⁴⁾ Objavljene v UL C 54, 4.3.2006, str. 13.

⁽⁴⁵⁾ Točka 5 smernic o regionalni pomoči.

⁽⁴⁶⁾ V skladu z oddelkom 5 smernic o regionalni pomoči je pomoč za tekoče poslovanje dovoljena pod strogimi pogoji. Poleg tega je ukrep ad hoc pomoč. V zvezi s tem smernice navajajo: „Kadar je izjemoma predvidena dodelitev posamične ad hoc pomoči enemu samemu podjetju ali je pomoč omejena na eno področje dejavnosti, mora država članica dokazati, da projekt prispeva h koherentni regionalni razvojni strategiji in da, ob upoštevanju narave in velikosti projekta, ne bo povzročil nesprejemljivega izkrivljanja konkurence.“ Madžarska ni predložila nobenih informacij, da bi to dokazala.

ne veljajo. Poleg tega Madžarska ni trdila, da bi lahko bila pomoč združljiva v skladu z navedenimi pravili.

- (106) Zato pomeni pomoč, ki se ocenjuje, nezdržljiva državno pomoč.

IX. LEGITIMNA PRIČAKOVANJA, PRIDOBLENE PRAVICE IN DISKRIMINACIJA

- (107) Čeprav Komisija ne nasprotuje argumentu, da je predvidljivost na splošno spodbuda za naložbe, je treba opozoriti, da se glede na obvezen nadzor državne pomoči, ki ga mora Komisija izvajati v skladu s členom 108 PDEU, podjetja, ki jim je bila pomoč odobrena, načeloma ne morejo sklicevati na legitimno pričakovanje, da je pomoč zakonita, razen če je bila odobrena v skladu s postopkom za dodelitev državne pomoči⁽⁴⁷⁾. V skladu s tem se ne more noben upravičenec sklicevati na dobro vero, da bi branil pridobljene pravice in se izognil vračilu pomoči⁽⁴⁸⁾.

- (108) Sodišče je večkrat razsodilo, da ima pravico do sklicevanja na načelo varstva legitimnih pričakovanj vsaka oseba v položaju, ko ima zaradi organa Evropske unije legitimna pričakovanja. Vendar oseba ne more navesti kršitve načela, če ji upravni organ ni dal natančnih zagotovil⁽⁴⁹⁾. V tem primeru organ EU družbi MOL ni dal nobenih zagotovil, na katerih bi lahko temeljilo legitimno pričakovanje.

- (109) Dejstvo je, da se prejemniku nezakonito dodeljene pomoči ne preprečuje sklicevanje na izjemne okoliščine, na podlagi katerih je upravičeno domneval, da je pomoč zakonita, in s tem zavrnitev vračila te pomoči. Vendar v tem primeru izjemnih okoliščin ni. Nasprotno, sprememba Zakona o rudarstvu iz leta 2008 dokazuje, da rudarske družbe načeloma ne morejo pričakovati, da ne bo nobenih sprememb zakona.

- (110) Komisija izpostavlja, da so se rudarske pristojbine za polja, ki že obratujejo, nedavno dvakrat spremenile, in sicer 8. januarja 2008 in 23. januarja 2009. Poudariti je treba, da je bil leta 2008 Zakon o rudarstvu spremenjen

zaradi uporabe veljavnih dovoljenj za rudarjenje. To jasno kaže dejstvo, da se besedilo Zakona o rudarstvu iz leta 2008 nanaša tudi na pogoje rudarskih pravic, podeljenih pred letom 2008. Pristojbine za te podeljene pravice so bile prilagojene z začetkom veljavnosti novega zakona o rudarstvu. To dokazuje, da imetniki podeljenih pravic nimajo legitimnega pričakovanja ali pridobljene pravice, da se raven licenčnine v celotnem obdobju, za katero je podeljena pravica, ne bo spremenila.

- (111) V nasprotju z navedbami Madžarske in drugih zainteresiranih strani sodna praksa v EU potrjuje, da posamezniki ne morejo pričakovati, da se zakon ne bo nikoli spremenil⁽⁵⁰⁾. Tudi načelo pravne varnosti ne izključuje sprememb zakona.

- (112) Prav tako je treba zavrniti trditve o diskriminaciji. Zvišanje pristojbine ni diskriminacijsko, če se uporablja za vse, zlasti ker znotraj režima ni razlikovanja, tj. ni razlik med podjetji, ki upravljajo polja v skladu s podelitvijo.

X. VRAČILO

- (113) V skladu s PDEU in uveljavljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije je Komisija pristojna za odločitev, ali mora zadevna država pomoč odpraviti ali spremeniti, če ugotovi, da je pomoč nezdržljiva z notranjim trgovom⁽⁵¹⁾. Sodišče vedno tudi razsodi, da je cilj obveznosti države glede odprave pomoči, ki jo Komisija šteje za nezdržljivo z notranjim trgovom, ponovna vzpostavitev prejšnjega stanja⁽⁵²⁾. V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da je navedeni cilj dosežen, ko prejemnik povrne znesek, ki mu je bil dodeljen v okviru nezakonite pomoči, s čimer izgubi prednost, ki jo je imel glede na konkurenčne družbe na trgu, ter ko je ponovno vzpostavljeno stanje pred plačilom pomoči⁽⁵³⁾.

- (114) V skladu s sodno prakso člen 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/99⁽⁵⁴⁾ določa, da „če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativne odločbe, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč“.

⁽⁴⁷⁾ Zadeva C-5/89, *Komisija proti Nemčiji*, Recueil 1990, str. I-3437, točka 14.

⁽⁴⁸⁾ Zadeva C-24/95, *Alcan Deutschland*, Recueil 1997, str. I-1591, točka 43.

⁽⁴⁹⁾ Zadevi C-182/03 in C-217/03, *Belgija in Forum 187 ASBL proti Komisiji*, ZOdl. 2006, str. I-5479, točka 147.

⁽⁵⁰⁾ Zadeva C-17/03, *Vereniging voor Energie, Milieu en Water*, ZOdl. 2005, str. I-4983, točka 81.

⁽⁵¹⁾ Zadeva C-70/72, *Komisija proti Nemčiji*, Recueil 1973, str. 00813, točka 13.

⁽⁵²⁾ Združene zadeve C-278/92, C-279/92 in C-280/92, *Španija proti Komisiji*, Recueil 1994, str. I-4103, točka 75.

⁽⁵³⁾ Zadeva C-75/97, *Belgija proti Komisiji*, Recueil 1999, str. I-030671, točki 64 in 65.

⁽⁵⁴⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

- (115) Ker je treba obravnavan ukrep šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč, ga je treba povrniti, da se ponovno vzpostavi stanje na trgu pred njegovo dodelitvijo. Znesek, ki ga je treba izterjati, se zato mora izračuna od dne, ko je upravičenka dobila prednost, tj. ko je bila upravičenki na voljo, pri čemer mora plačevati obresti, dokler ne izvede vračila.
- (116) V tem primeru je treba ukrep obravnavati kot zaporedje dejanj države. Na podlagi pogodbe o podaljšanju se za družbo MOL prihodnja povišanja zakonsko določene rudarske pristojbine niso uporabljala. Prednost je za družbo MOL nastopila, ko je začela veljati prva sprememba Zakona o rudarstvu, tj. 8. januarja 2008. To je datum, ko je bila družba MOL dejansko oproščena bremena višjih pristojbin in je zato imela prednost pred konkurenčnimi družbami.
- (117) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 61–65, se kot referenčni sistem uporablja sistem drugih udeležencev na trgu, ki so upravljali polja v okviru režima podelitev. Zato je prednost razlika med dejansko rudarsko pristojbino, ki jo je družba MOL plačevala po spremembi Zakona o rudarstvu za svoja polja v skladu s podelitvijo, in pristojbinami, kot so določene v Zakonu o rudarstvu.
- (118) Kot je opisano v uvodni izjavi 85 zgoraj, Komisija meni, da so bili drugi elementi plačila iz pogodbe (tj. pristojbina za podaljšanje in enkratno plačilo) plačani v zamenjavo za podaljšanje in ne za pravico do nižjih pristojbin od tistih, ki veljajo za konkurenčne družbe. To pomeni, da se jih ne sme upoštevati pri izračunu prednosti.
- (119) Tako znaša razlika, kot je prikazana v preglednici 5, 28,4 milijarde HUF za leto 2008 in 1,9 milijarde HUF za leto 2009, kar je skupaj 30,3 milijarde HUF. To je znesek, ki bi ga Madžarska morala izterjati od družbe MOL, vključno z obrestmi. Vrniti bi bilo treba tudi znesek za leto 2010, za katero podatki še niso na voljo.
- (120) Razlika v višini neplačanega zneska rudarskih pristojbin med letoma 2008 in 2009 je posledica dejstva, da je bil z drugo spremembo Zakona o rudarstvu, ki je začela veljati 23. januarja 2009 (po odločitvi Komisije o začetku formalnega postopka preiskave), pravni položaj pred spremembo iz leta 2008 ponovno vzpostavljen vsaj delno za nekatera polja, tj. polja, ki so začela obratovati med letoma 1998 in 2008.

XI. SKLEPNE UGOTOVITVE

- (121) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da pomeni ukrep v korist družbi MOL, tj. kombinacija pogodbe o podaljšanju in spremembe Zakona o rudarstvu iz leta 2008, državno pomoč, ki je nezdružljiva z notranjim trgovom v smislu člena 107(1) PDEU.
- (122) Ker je treba ukrep šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč, ga mora družba MOL povrniti, da se ponovno vzpostavi stanje na trgu pred njegovo dodelitvijo.
- (123) Znesek, ki ga je treba vrniti, je 28 444,7 milijona HUF za leto 2008 in 1 942,1 milijona HUF za leto 2009. Za leto 2010 mora Madžarska znesek, ki ga je treba povrniti v zvezi z že izvedenimi plačili rudarskih pristojbin, izračunati na enak način kot za leti 2008 in 2009, in sicer za obdobje do odprave ukrepa –

Preglednica 5

Znesek obveznosti dejanske in hipotetične rudarske pristojbine v zadevnem obdobju

Plačila rudarskih pristojbin	Dejanska (*) (v skladu s pogodbo o podaljšanju) v milijonih HUF	Hipotetična (v skladu z veljavnim Zakonom o rudarstvu) v milijonih HUF	Razlika v milijonih HUF
2008	106 226,3	134 671,0	– 28 444,7
2009	67 099,7	69 041,8	– 1 942,1

(*) Izračunana na podlagi odstotkov rudarske pristojbine, določenih v pogodbi o podaljšanju (tj. 12,24 % za polja, ki so začela obratovati po 1. januarju 1998, in J % c za polja, ki so začela obratovati pred tem datumom).

Za podrobnosti glej preglednico 1.

Drugi elementi iz pogodbe o podaljšanju (enkratno plačilo, izvedeno leta 2005, in pristojbina za podaljšanje; glej uvodno izjavo 14) niso vključeni v ta znesek.

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Kombinacija fiksne rudarske pristojbine iz pogodbe o podaljšanju, sklenjene 22. decembra 2005 med Republiko Madžarsko in družbo MOL Nyrt., ter poznejših sprememb Zakona št. XLVIII iz leta 1993 o rudarstvu pomeni državno pomoč družbi MOL Nyrt. v smislu člena 107(1) PDEU.
2. Državna pomoč iz člena 1(1), ki jo je Madžarska nezakonito dodelila družbi MOL Nyrt. v nasprotju s členom 108(3) PDEU, je nezdružljiva z notranjim trgovom.
3. Madžarska se vzdrži dodeljevanja državne pomoči iz odstavka 1 dva meseca od datuma priglasitve tega sklepa.

Člen 2

1. Upravičenka Madžarski povrne pomoč iz člena 1.

2. Državna pomoč skupaj znaša 28 444,7 milijona HUF za leto 2008 in 1 942,1 milijona HUF za leto 2009. Kar zadeva leto 2010, mora Madžarska znesek pomoči izračunati za obdobje do odprave ukrepa.

3. Znesek, ki ga je treba povrniti, vključuje obresti od datuma, ko je bila pomoč upravičencu na voljo, do datuma dejanskega povračila.

4. Obresti se izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa v skladu s poglavjem V Uredbe (ES) št. 794/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 271/2008.

Člen 3

1. Povračilo pomoči iz člena 1 se izvede takoj in učinkovito.

2. Madžarska zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih od datuma njegove priglasitve.

Člen 4

1. V dveh mesecih od priglasitve tega sklepa predloži Madžarska Komisiji naslednje informacije:

(a) skupni znesek (glavnica in obresti), ki ga mora upravičenka vrniti, vključno z izračunom zneska pomoči za leto 2010;

(b) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;

(c) listine, ki dokazujejo, da se je od upravičenke zahtevalo vračilo pomoči.

2. Madžarska obvešča Komisijo o napredku glede sprejetih nacionalnih ukrepov za izvajanje tega sklepa, dokler se vračanje pomoči iz člena 1 ne konča. Madžarska na zahtevo Komisije takoj predloži vse informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Zagotovi tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih za povračilo pomoči, ki jih je upravičenka že povrnila.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Republiko Madžarsko.

V Bruslju, 9. junija 2010

Za Komisijo

Joaquín ALMUNIA

Podpredsednik